Concept verzamelregeling

De Staatssecretaris van Financiën,

Wat artikel 47, tweede lid, van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen betreft handelende in overeenstemming met de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Gelet op de artikelen 21, 47, tweede lid, en 49 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen;

Besluit:

Artikel I
De Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen wordt als volgt gewijzigd:

A. **Artikel 7** wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste tot en met derde lid wordt "terugvordering" telkens vervangen door "terugvordering of bestuurlijke boete". Voorst wordt "€ 40" telkens vervangen door "€ 20".
2. In het vierde lid wordt "de terugvordering" vervangen door "een of meer terugvorderingen of bestuurlijke boetes".
3. In het vijfde lid wordt "de terugvordering" vervangen door "de terugvorderingen en de bestuurlijke boetes waarop het verzoek bedoeld in het vierde lid, betrekking heeft".
4. Het zesde lid komt te luiden:
6. Indien de Belastingdienst/Toeslagen een betalingsregeling als bedoeld in het vierde lid toestaat die zowel betrekking heeft op een of meer terugvorderingen als op een of meer bestuurlijke boetes, strekken de bepalingen van de belanghebbende eerst ter voldoening van de terugvorderingen alvorens deze strekken ter voldoening van de bestuurlijke boetes.

B. **Artikel 9** wordt als volgt gewijzigd:
1. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.
2. In het vierde lid (nieuw) wordt "tweede, derde en vierde lid" vervangen door "tweede en derde lid".

C. In **artikel 9bis**, tweede lid, wordt "Artikel 9, derde en vierde lid" vervangen door "Artikel 9, derde lid".

D. **Artikel 9ter** komt te luiden:

Artikel 9ter. Overgangsrecht vermogenstoets herstelactie kindgebonden budget
1. Op verzoek van de belanghebbende blijft artikel 7, derde en vierde lid, van de wet, artikel 2a, eerste lid, van de Wet op de zorgtoeslag of artikel 1, vierde lid, van de Wet op het kindgebonden budget buiten toepassing indien wel aanspraak op huurtoeslag, zorgtoeslag, onderscheidenlijk kindgebonden budget, zou bestaan indien ten aanzien van de belanghebbende, zijn partner of een medebewoner bij de berekening van de rendementsgrondslag, bedoeld in artikel 5.3 van de Wet inkomstenbelasting 2001, geen rekening zou worden gehouden met een uitbetaling van kindgebonden budget met betrekking tot de berekeningsjaren 2013 tot en met 2017 door de Belastingdienst/Toeslagen in het kader van de herstelactie kindgebonden budget.
2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid met betrekking tot een uitbetaling als bedoeld in het eerste lid kan uitsluitend betrekking hebben op de aanspraak op huurtoeslag, zorgtoeslag, onderscheidenlijk kindgebonden budget, over het berekeningsjaar volgend op het kalenderjaar waarin die uitbetaling is ontvangen.

E. Na **artikel 9a** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

CONCEPT

Artikel 9h. Hardheidsregeling kinderopvangtoeslag

1. Van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 49, tweede lid, onderdeel b, van de wet is in ieder geval sprake indien:

a. een derde fraudeert ten aanzien van de kinderopvangtoeslag zonder medewerking en betrokkenheid van de belanghebbende die de gevolgen ondervindt van die fraude; of

b. een door de belanghebbende redelijkerwijs niet meer te herstellen geringe formele tekortkoming heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op kinderopvangtoeslag, terwijl hij aan alle materiele eisen voor de betreffende toeslag is voldaan, tenzij de belanghebbende na herhaalde verzoeken van de Belastingdienst/Toeslagen die geringe formele tekortkoming niet heeft hersteld, terwijl hij daartoe wel in de gelegenheid was.

2. Van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 49, tweede lid, onderdeel b, van de wet is op zichzelf in ieder geval geen sprake indien:

a. de belanghebbende de kwader trouw is;

b. de beschikking tot terugvordering het gevolg is van een afrekening tussen het daadwerkelijk afgenomen aantal uren kinderopvang en het aantal uren kinderopvang op basis waarvan het voorschot kinderopvangtoeslag is berekend in dat berekeningsjaar; of

c. de beschikking tot terugvordering het gevolg is van een afrekening van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de kinderopvangtoeslag en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot op kinderopvangtoeslag is berekend.

3. De Belastingdienst/Toeslagen zal de belanghebbende, indien de omstandigheden daartoe noodzaken, de gelegenheid bieden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van het door de Minister van Financien, in overeenstemming met de Ministers die het aangaat, voorgenomen beschikking tot vaststelling van de hardheidsregelingbeschikking, bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de wet.

4. Indien de belanghebbende tijdig een bezwaarschrift heeft ingediend tegen de beschikking van de Minister van Financien, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, tot vaststelling van de hardheidsregelingbeschikking, bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de wet, brengt een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht advies uit over dit bezwaarschrift.

Artikel II

In de Regeling van de Staatssecretaris van Financien van 30 december 2015 tot wijziging van enige uitvoeringsregelingen inzake de fiscaliteit, toeslagen en douane aanmelde van de Wet op de accijns (Stcrt. 2015, 47716) vervalt artikel III.

Artikel III

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 juli 2020.

De Staatssecretaris van Financien,

Alexandra C. van Huffelen

CONCEPT

TOELICHTING

I. Algemeen

1. *Inleiding*

In navolging van de adviezen[1] van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (Adviescommissie) zijn in kabinetsreacties[2] maatregelen aangekondigd om te voorkomen dat ouders die door de Belastingdienst/Toeslagen institutioneel voorgenomen zijn behandeld dan wel hard zijn getroffen door de werking van de regelgeving rondom de kinderopvangtoeslag, de wijze waarop deze gehanteerd werd en de uitleg die in uitvoering en rechtspraak aan de regelgeving is gegeven.

De vorig jaar naar aanleiding van de zogenoemde CAF 11 zoekingsgestelde Adviescommissie concludeert dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag veel is misgegaan.[3] Bij de CAF 11-zaak en aanverwante zaken heeft de uitvoering van de kinderopvangtoeslag als gevolg van institutionele voorgenomenheid tot schrijnende situaties geleid. Daarnaast zijn er grote aantallen huishoudens in ernstige en soms blijvende financiële problemen gebracht door de werking van de regelgeving rondom de kinderopvangtoeslag, de wijze waarop deze gehanteerd werd en de uitleg die in uitvoering en rechtspraak aan de regelgeving is gegeven. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) heeft met de uitspraken van 23 oktober 2019[4] aan het, inmiddels eerder jurisprudentiële ondersteunende, alles-of-niets-karakter binnen de kinderopvangtoeslag een einde gemaakt. Het kabinet streeft ernaar om tot een oplossing te komen voor de getroffen ouders in het besef dat een financiële tegemoetkoming het ervaren onrecht nooit volledig kan wegnemen.

Deze verzamelwetgeving zien in de eerste plaats de tijdens de hersteloperaties uitgewerkte maatregelen die zijn aangekondigd in de kabinetsreactie op het eindadvies van de Adviescommissie. Ten eerste worden in deze verzamelregeling nadere regels gesteld aan de in de Wet hardheidsaanpassing Awir gereguleerde hardheidsregeling. Ten tweede vervult met deze verzamelregeling het zogenoemde Opzet/Grove Schuld (OGS)-criterium bij de invordering. Daarnaast wordt met deze verzamelregeling de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (UR Awir) op twee punten gewijzigd. De termijn voor het indienen van een verzoek voor een vermogenstoetsuitzondering wordt verruimd en er wordt een nieuwe vermogenstoetsuitzondering geïntroduceerd voor uitbetalingen in het kader van de herstelactie kindgebonden budget.

2. *Hardheidsregeling kinderopvangtoeslag*

De Wet hardheidsaanpassing Awir voegt onder andere een hardheidsregeling toe aan de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). Op basis daarvan kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld ten behoeve van de uitvoering van deze hardheidsregeling. De in deze verzamelregeling opgenomen nadere regels zijn gebaseerd op de door de Adviescommissie in haar eindadvies *Ontzien in vernieuwing*[5] geschetste hardheidsregeling, die beoogt recht te doen aan de uitspraken van 23 oktober 2019.[6]

Een groot aantal ouders is in ernstige en blijvende financiële problemen gebracht door de werking van de regelgeving rondom de kinderopvangtoeslag. Met name het alles-of-niets-karakter heeft geleid tot disproportionele bezwaren bij aanzien van het recht op kinderopvangtoeslag, waarbij alle voorschotten voor de kinderopvangtoeslag van een jaar werden teruggevorderd

---

[1] Interim-advies Ontzien in vernieuwing van 14 november 2019 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 546) en Eindadvies Ontzien in vernieuwing 2 van 12 maart 2020 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608).

[2] Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 606 en Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 613.

[3] Eindadvies Ontzien in vernieuwing 2 van 12 maart 2020 van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608).

[4] ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3336 en ECLI:NL:RVS:2019:3236.

[5] Eindadvies Ontzien in vernieuwing 2 van 12 maart 2020 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608).

[6] ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3336 en ECLI:NL:RVS:2019:3236.

wanneer ouders niet eenmaalpelijk kunnen maken dat ze voor dat jaar alle kosten hebben voldaan. Ook kunnen ouders zijn geconfronteerd met disproportionele terugvorderingsbeschikkingen.

Op advies van de Adviescommissie is de herzieningsmogelijkheid in de toeslagenregelgeving verruimd naar onherroepelijk geworden kinderopvangtoeslagbeschikkingen (tot vaststelling of tot terugvordering), zodat disproportionele beschikkingen uit het verleden herzien kunnen worden. De verruiming van deze herzieningsmogelijkheid is echter beperkt tot beschikkingen van (globaal gezegd) vijf jaar terug. Deze herzieningsmogelijkheid is, voortvloeiend op wetgeving, uitgewerkt in het Vierzamelbesluit Toeslagen.

De Adviescommissie ziet geen andere verdergaande mogelijkheden om binnen de bestaande regelgeving voor het verleden herstel te bieden. Zij constateert zelfdat dit bevoorrecht hard van zijn voor ouders die in een verder verleden dan de afgelopen vijf jaar met vergelijkbare disproportionele beschikkingen zijn geconfronteerd. Voor deze gevallen adviseert de Adviescommissie een wettelijke hardheidsregeling.

De hardheidsregeling ziet op de gevallen waarin de toepassing van de regelgeving bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag in het verleden heeft geleid tot onbillijkheden van overwegende aard die voortkomen uit de hardheid van de vóór 23 oktober 2019 bestaande toepassing van het wettelijke stelsel, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het onredelijk is deze voor rekening van de belanghebbende te laten en waarin het aangevezen is om – ondanks het verstrijken van de vijfjaarstermijn voor herziening in het voordeel van de belanghebbende van een onherroepelijk geworden beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) – mitsnet kinderopvangtoeslag – een hardheidstegemoetkoming te bieden.

3. *Vervallen van het OGS-criterium voor terugvorderingen*

In reactie op het eerdertelse Overzicht in aanmerking 2 van de Adviescommissie heeft het kabinet besloten om het OGS-criterium niet langer toe te passen bij het al dan niet treffen van een persoonlijke betalingsregeling bij terugvorderingen.[7] De gedachte achter het OGS-criterium bij de invordering was destijds dat toeslaggerechtigden die frauderen, misbruik maken van toeslagen of ernstig tekortschieten in het nakomen van hun verplichtingen ter aanzien van hun toegemeetkoming geen gebruik kunnen maken van een persoonlijke betalingsregeling op basis van betalingscapaciteit, van vermogen. Het kabinet is echter van mening dat het OGS-criterium disproportionele gevolgen heeft gehad voor toeslaggerechtigden met een terugvorderingsbeschikking.[8] Toeslaggerechtigden die tegen het OGS-criterium aanlopen, zijn gemoedzaam om binnen 24 maanden hun terugvordering (standaardregeling) volledig terug te betalen. Een dergelijke standaardregeling heeft bij gevolg dat lage inkomens met hoge terugvorderingen in de knel en onder het bestaansminimum terecht kunnen komen. Daarom heeft het kabinet besloten dat toeslagmatige verzoeker om een persoonlijke betalingsregeling bij terugvorderingen niet meer afgewezen kunnen worden vanwege het OGS-criterium.[9] Het nieuwe beleid houdt in dat iedereen met een toeslagschuld in beginsel recht heeft op een persoonlijke betalingsregeling op basis van betalingscapaciteit, van twee jaar, gevolgd door het afzien van inning van de restschuld. Erkiende gevallen van misbruik en oneigenlijk gebruik van toeslagen worden voortaan in beginsel uitsluitend aangepakt door het opleggen van een (vergrijp)boete of strafrechtelijke vervolging. Het beleid zal op dit onderdeel worden verscherpt.

Daarnaast heeft het kabinet besloten om ook voor de openstaande toeslagschulden per 1 juli 2020, waarvoor door toepassing van het OGS-criterium geen persoonlijke betalingsregeling was getroffen alsnog een persoonlijke betalingsregeling van twee jaar, berekenen vanaf 1 juli 2020, toe te staan, gevolgd door de toezegging om af te zien van verdere invordering wanneer nog wel gedurende drie jaar wordt vereisend met eenmalige teruggaven inkomstenbelasting en inkoetelingen toeslagen.[10]

---

[7] Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 13 en 16.
[8] Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 15.
[9] Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 15.
[10] Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 13 en 16.

4. *Verruimen termijn indiening verzoek vermogenstoetsuitzondering*

Bij de beoeling of aanspraak bestaat op huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget wordt ook een vermogenstoets toegepast. In de UR Awir staan enkele bijzondere vermogens (bezittingen en eenmalige uitkeringen) opgesomd die op verzoek van belanghebbende niet meegerekend worden bij het toepassen van de vermogenstoets. In het kader van verbetering in het toeslagenstelsel en het bevorderen van dienstverlening vanuit de Belastingdienst/Toeslagen komt de bestaande termijn voor het indienen van een verzoek om een uitzondering op de vermogenstoets ten behoeve van de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget te vervallen. De bestaande termijn loopt af op het moment dat de beschikking van de betreffende tegemoetkoming over het desbetreffende berekeningsjaar onherroepelijk is geworden. In de praktijk van de afgelopen jaren is gebleken dat deze termijn te kort was, omdat belanghebbenden vaak pas na verloop van langere tijd op de hoogte raakten van het feit dat zij een verzoek hadden kunnen indienen.

Het vervallen van de bestaande termijn geeft belanghebbenden voortaan meer tijd om een verzoek in te dienen voor een uitzondering op de vermogenstoets. Het verzoek is voortaan mogelijk tot vijf jaar na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft, of, indien dit later is, tot een jaar na de dagtekening van de definitieve toekenningsbeschikking over het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Verzoeken binnen deze nieuwe termijn zijn ook mogelijk voor berekeningsjaren waarvoor de tot 1 juli 2020 geldende termijn om een verzoek in te dienen reeds verstreken is.

5. *Vermogenstoetsuitzondering herstelactie kindgebonden budget*

Eind 2018 kwam de Belastingdienst/Toeslagen erachter dat bij hervatting van het kindgebonden budget na een eerdere stopzetting, sprake is van een onvolkomenheid in de implementatie van de wetstoepassing in die gevallen dat een combinatie met andere toeslagen bestaat. Als gevolg daarvan werd het kindgebonden budget na een stopzetting niet automatisch hervat wanneer de rechthebbende weer aan de voorwaarden voldoet voor automatische toekenning.

Belanghebbenden die in de periode 2013 tot en met 2017 ten onrechte geen kindgebonden budget hebben ontvangen, krijgen, in de regel, in 2019 of 2020 een eenmalige uitbetaling in het kader van de in de brief van 4 juli 2019 [1] beschreven herstelactie kindgebonden budget. Naar aanleiding van een verzoek van de Eerste Kamer is besloten deze uitbetalingen tijdelijk uit te zonderen van de vermogenstoetsen van de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget.[2] Met deze tijdelijke uitzondering wordt op verzoek van de belanghebbende aan dergelijke eenmalige uitbetaling in enig jaar buiten beschouwing gelaten bij de vermogenstoets bij de berekening en toekenning van de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget over het daaropvolgende berekeningsjaar.

6. *EU-aspecten*

Aan de wijzigingen die zijn opgenomen in deze regeling zijn geen additionele EU-aspecten verbonden.

7. *Budgettaire aspecten*

8. *Uitvoeringskosten*

9. *Gevolgen voor bedrijfsleven en burger*

---

[1] Kamerstukken II 2018/19, 35010, nr. 17.
[2] Brief van de Eerste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 23 oktober 2019 met kenmerk 152640.01.

Ontwerp

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A (artikel 7 van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Het vervallen van het thans geldende zesde lid van artikel 7 UR Awir bewerkstelligt dat de in dat artikel opgenomen betalingsregelingen vakkundigweg kunnen worden opgevat als aanvulbare als bedoeld in het eerste lid van dat artikel: als het antwoord van de terugvordering bewijzen aan DGB van de belanghebbende of diens partner. Het gaat hierbij zowel om de ingenomende standaardbetalingsregeling als bedoeld in de eerste drie leden van dat artikel, waarnaar de in de praktijk overigens al mogelijke was, als om de zogenoemde persoonlijke betalingsregeling, bedoeld in het vierde lid van dat artikel, die gebaseerd is op de betalingscapaciteit en het vermogen van de toeslagschuldenaar en diens partner. Doordat de kwalificatie DGB door onderhavige wijziging de toegang tot de persoonlijke betalingsregeling niet langer verhindert, kunnen ook toeslagschuldenaren voor deze betalingsregeling in aanmerking die ten tijde van de inwerkingtreding van onderhavige wijziging (1 juli 2020) een openstaande terugvordering hebben waarbij die kwalificatie DGB aan de orde is. Aanpassingen in het eerste tot en met vierde lid van artikel 7 UR Awir maken het voorts mogelijk om de standaardbetalingsregeling en de persoonlijke betalingsregeling toets passen op bestuurlijke boetes. Het minimale maandelijkse bedrag van de standaardbetalingsregeling wordt verlaagd van € 40 naar € 20 en wordt daarmee in lijn gebracht met artikel 79.7 van de Leidraad Invordering 2008[1] en de huidige praktijk. De terugvordering en de bestuurlijke boete zijn opgenomen in afzonderlijke beschikkingen. De standaardbetalingsregeling geldt voor elke afzonderlijke beschikking. Indien zowel sprake is van een terugvordering als van een bestuurlijke boete, bedraagt de totale betalingsregeling minimaal € 40 per maand (tweemaal € 20). De persoonlijke betalingsregeling geldt daarentegen voor het gezamenlijke bedrag van de terugvordering(en) en de bestuurlijke boete(n) waarvoor een persoonlijke betalingsregeling is aangevraagd. Dit wordt tot uitdrukking gebracht in het vierde lid van artikel 7 UR Awir. De wijziging in het vijfde lid van artikel 7 UR Awir hangt samen met de aanpassing van het vierde lid van dat artikel. In het nieuwe zesde lid van artikel 7 UR Awir wordt geregeld dat betalingen van belanghebbenden op grond van een persoonlijke betalingsregeling die betrekking hebben op zowel een of meer terugvorderingen als op een of meer bestuurlijke boetes, eerst afgeboekt worden op de terugvorderingen. Pas als alle terugvorderingen volledig zijn voldaan, strekken de betalingen ter voldoening van de bestuurlijke boetes. Het aanbrengen van een volgorde van voldoening is van belang omdat de Belastingdienst/Toeslagen na afloop van de termijn van de persoonlijke betalingsregeling afrekent tussen een eventueel nog openstaande terugvordering en een openstaande bestuurlijke boete.

Artikel I, onderdeel B (artikel 9 van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Met de wijziging van artikel 9 UR Awir vervalt de thans in het derde lid van dat artikel gestelde termijn waarbinnen de belanghebbende een verzoek kan indienen bij de Belastingdienst/Toeslagen om de in het eerste lid van dat artikel genoemde bezittingen en eenmalige uitkeringen buiten beschouwing te laten bij de toeschatting van de vermogenstoetser voor de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Op grond van deze termijn moet het verzoek worden ingediend voordat de toekenningsbeschikking over het betreffende berekeningsjaar onherroepelijk vaststaat. Als er geen bezwaar wordt gemaakt, is dat het geval na afloop van de bezwaartermijn van zes weken na de dag van de dagtekening van de betreffende beschikking. In de praktijk van de uitvoering jeugt de gebleken dat deze termijn te kort was om tijdig bezwaar te kunnen maken na afloop van de bezwaartermijn op de hoogte raakten van het feit dat zij een verzoek hadden kunnen indienen. Door het vervallen van het derde lid van artikel 9 UR Awir en de daarin voorgeschreven termijn waarbinnen het verzoek moet worden ingediend, wordt de termijn van

[1] Bijlage bij het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 12 juni 2008, nr. CPP2008/1137M (Stcrt. 2008, 122).

artikel 5a UR Awir van toepassing. De in onderdeel d van dat artikel opgenomen uitsluitingsgrond is namelijk niet langer van toepassing omdat niet langer sprake is van een voorgeschreven eerder moment waarop het verzoek moet worden gedaan zoals dat tot onderhavige wijziging wel het geval was op grond van het tot dat moment geldende artikel 9, derde lid, UR Awir. Het gevolg hiervan is dat herziening naar aanleiding van een verzoek van de belanghebbende mogelijk is tot het moment waarop vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop het verzoekbetrekking heeft, of, indien dit later is, tot een jaar na de dagtekening van de definitieve toekenningsbeschikking over het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Verzoeken binnen deze nieuwe termijn zijn ook mogelijk voor berekeningsjaren waarvoor de termijn die tot onderhavige wijziging gold om een verzoek in te dienen, reeds verstreken is.

Artikel I, onderdeel C (artikel 9bis van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Met de wijziging van artikel 9bis, tweede lid, UR Awir vervalt de verwijzing naar een lid dat op grond van de onderhavige wijzigingsregeling vervalt. Het gaat hierbij om de verwijzing naar het thans geldende derde lid van artikel 9 UR Awir. Door het vervallen van genoemd derde lid en de keuze om de gevolgen hiervan voor artikel 9bis UR Awir ook niet anderzijds te regeren, is de in genoemd derde lid opgenomen termijn niet langer van toepassing op het verzoek dat een belanghebbende kan indienen bij de Belastingdienst/Toeslagen om op in artikel 9bis, eerste lid, UR Awir genoemde eenmalige letselschade-uitkering buiten beschouwing te laten bij de toepassing van de vermogenstoetsen voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Op grond van de in genoemd derde lid opgenomen termijn moet het verzoek worden ingediend voordat de toekenningsbeschikking over het betreffende berekeningsjaar onherroepelijk vaststaat. Als er geen bezwaar en/of uitgeschakeld is dat het geval is als/voor van de bezwaar- termijn van zes weken na de dag van de dagtekening van de betreffende beschikking. Door het vervallen van de in genoemd derde lid vroegerhaven termijn waarbinnen het verzoek moet worden ingediend, vervalt de termijn van artikel 5a UR Awir van toepassing. De in onderdeel d van dat artikel opgenomen uitsluitingsgrond is namelijk niet langer van toepassing omdat niet langer sprake is van een voorgeschreven eerder moment waarop het verzoek moet worden gedaan zoals dat tot onderhavige wijziging wel het geval was op grond van het tot dat moment geldende artikel 9, derde lid, UR Awir. Het gevolg hiervan is dat herziening naar aanleiding van een verzoek van de belanghebbende mogelijk is tot het moment waarop vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop het verzoekbetrekking heeft, of, indien dit later is, tot een jaar na de dagtekening van de definitieve toekenningsbeschikking over het berekeningsjaar waarop het verzoekbetrekking heeft. Verzoeken binnen deze nieuwe termijn zijn ook mogelijk voor berekeningsjaren waarvoor de termijn die tot onderhavige wijziging gold om een verzoek in te dienen, reeds verstreken is.

Artikel I, onderdeel D (artikel 9ter van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Met het vervangen van het thans in artikel 9ter UR Awir opgenomen overgangsrecht, dat zijn heilzaam werkingsbereik heeft, treedt een nieuwe overgangsmaatregel in werking rijk hiervan wanneer een door de belanghebbende ontvangen eenmalige uitbetaling van kindgebonden budget eenmalig buiten beschouwing kan blijven bij de toepassing van de vermogenstoetsen voor de huurtoeslag de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Het betreft uitbetalingen van kindgebonden budget door de Belastingdienst/Toeslagen in het kader van de in de brief van 4 juli 2015[14] beschreven herstelactie kindgebonden budget met betrekking tot de berekeningsjaren 2012 tot en met 2017. Vie deze herstelactie uitvoeren de uitkeringen aan wie in deze jaren een uitbetaling kindgebonden budget toegekend had moeten worden, hetgeen ten onrechte niet is gebeurd, alsnog een uitbetaling kindgebonden budget van de Belastingdienst/Toeslagen. Naar aanleiding van een verzoek van de

[14] Kamerstukken II 2015/16, 33010, nr. 17.

Eerste Kamer[1] is besloten voor deze uitbetalingen een tijdelijke uitzondering te regelen voor wat betreft de gevolgen die de uitbetalingen kunnen hebben voor het in aanmerking te nemen vermogen van de betreffende ouders voor de vermogenstoetsen van de inkomensafhankelijke regelingen.[2] De uitbetalingen worden in de tijd verspreid over – in de regel – 2019 en 2020 uitgevoerd. In het tweede lid van de nieuwe tekst van artikel 9ter UR Awir wordt geregeld dat uitbetalingen die zijn gedaan in een bepaald kalenderjaar op verzoek van de ouder uitgezonderd kunnen worden voor de vermogenstoets over het daaropvolgende berekeningsjaar. Uitbetalingen die zijn of worden gedaan in 2019, respectievelijk 2020, kunnen op verzoek uitgezonderd worden voor de vermogenstoets over het berekeningsjaar 2020, respectievelijk 2021.

Artikel I, onderdeel E (artikel 9b van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen

Het nieuwe artikel 9b UR Awir stelt nadere regels ten behoeve van de uitvoering van de in artikel 49 Awir opgenomen hardheidsregeling kinderopvangtoeslag. Artikel 49 Awir bevat de basis om het mogelijk te maken een hardheidsregelmoeilijkheid toepassing kunnen voor gevallen waarin toepassing van de Awir of de daarop berustende bepalingen of de Wet kinderopvang bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, bedoeld in de Wet kinderopvang, heeft geleid tot onbillijkheden van overwegende aard die voortkomen uit de hardheid van de voor 23 oktober 2019 bestaande toepassing van het wettelijke systeem, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het onredelijk onredelijk is deze voor rekening van belanghebbenden te laten. De hardheidsregelmoeilijkheid betreft de nadelige gevolgen van de beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) voor de belanghebbende voor zover deze onevenredig zijn in verhouding tot de met de beschikking te dienen doelen.

In artikel 49, derde lid, Awir is opgenomen dat de onevenredigheid van de nadelige gevolgen, bedoeld in dat lid, (uitsluitend met inachtneming van de overige leden van dat artikel) wordt vastgesteld door het vaststellen van de hardheidsregelmoeilijkheid overeenkomstig herziening van de beschikking tot vaststelling waarbij het recht op kinderopvangtoeslag per berekeningsjaar wordt vastgesteld naar rato van het bedrag aan kosten van kinderopvang waarvan de ouder aannemelijk heeft gemaakt dat het tijdig is betaald, of overeenkomstig herziening van de beschikking tot terugvordering onder bijzondere omstandigheden. In het eerste lid van artikel 9b UR Awir staat een niet-limitatieve opsomming van omstandigheden die worden beschouwd als bijzondere omstandigheden. Van een bijzondere omstandigheid is ten eerste in ieder geval sprake indien een derde – bijvoorbeeld een kinderopvangorganisatie – fraudeert ten aanzien van de kinderopvangtoeslag zonder medewetenschap en betrokkenheid van de belanghebbende die de gevolgen ondervindt van de fraude. Hiernaast wat oddzijn omstandigheid waarin een derde identiteitsfraude pleegt en op naam en buiten medewetens van de belanghebbende kinderopvangtoeslag aanvraagt en het aannemelijk is dat die kinderopvangtoeslag geheel of gedeeltelijk niet ten gunste van belanghebbende komt. Ten tweede is in deze opsomming as bijzondere omstandigheid aangemerkt de omstandigheid waarin een door de belanghebbende redelijkerwijs niet met te instellen geslagen formele tekortkoming heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op kinderopvangtoeslag, terwijl aan alle materiële eisen voor de betreffende toeslag is voldaan, hoewel de belanghebbende zich hetzelfde vermelden van de Belastingdienst/Toeslagen als de gemaakte formele tekortkoming niet heeft herstelde, terwijl hij daartoe wel in de gelegenheid was. Hoewel een handtekening een belangrijk element kan vormen van een schriftelijke overeenkomst, wordt in dit kader, vanwege het wel voldoen aan alle materiële eisen, het ontbreken van een handtekening in een contract, in lijn met het Verzamelbesluit Toeslagen, aangemerkt als een (relatief) geringe formele tekortkoming, vanwege de grote financiële gevolgen die het uitblijven van de handtekening kan hebben geleid terwijl wel werd voldaan aan alle materiële eisen.

---

[1] Brief van de Eerste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 23 oktober 2019 met kenmerk 2560.001.

[2] Dit besluit is kenbaar gemaakt in de brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van Financiën van 14 mei 2020, Kamerstukken II 2019/20, 35000 IX, nr. 23.

In het tweede lid van artikel 9b UR Awir staat een niet-limitatieve opsomming van omstandigheden die in principe leiden tot de conclusie dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden. Van bijzondere omstandigheden is daarna op zichzelf in ieder geval geen sprake indien de belanghebbende te kwader trouw is, indien de beschikking tot terugvordering het gevolg is van een afwijking tussen het daadwerkelijk afgenomen aantal uren kinderopvang en het aantal uren kinderopvang op basis waarvan het voorschot kinderopvangtoeslag is berekend in dat berekeningsjaar, of indien de beschikking tot terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de kinderopvangtoeslag en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend. Met de woorden "op zichzelf" wordt aangegeven dat ondanks dat zich een omstandigheid voordoet die niet als bijzondere omstandigheid is aangemerkt, aanvullende omstandigheden op zichzelf of in samenhang bezien ertoe kunnen leiden dat, afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval, toch sprake kan zijn van een bijzondere omstandigheid. Een voorbeeld hiervan is een samenloop van de omstandigheid, genoemd in het eerste lid, onderdeel a, van artikel 9b UR AWIR (fraude door een derde) en de omstandigheid, genoemd in het tweede lid, onderdeel b, van dat artikel (afwijking met betrekking tot het aantal afgenomen uren. Ingeval de belanghebbende te kwader trouw is (artikel 9b, tweede lid, onderdeel a, UR Awir) is het overigens slecht denkbaar dat er aanvullende omstandigheden zijn die aangemerkt kunnen worden als een bijzondere omstandigheid. Er kan ook sprake zijn van een omstandigheid die wel is aan te merken als een bijzondere omstandigheid, maar die toch reden geeft om te oordelen dat de nadelige gevolgen van een beschikking tot terugvordering niet of niet geheel in strijd zijn met de met die beschikking te dienen doelen. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als er sprake is van een aanvullende omstandigheid. Overigens leidt de financiele situatie of leiden de financiele problemen van de belanghebbende die terugbetaling van toeslagen verhinderen, in het algemeen niet tot matiging van de terugvordering en daarmee ook niet tot het toekennen van een hardheidstegemoetkoming. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling. Aangezien de belanghebbende een verzoek doet voor een hardheidstegemoetkoming, is het uitgangspunt dat de belanghebbende de bijzondere omstandigheden op basis waarvan een hardheidstegemoetkoming aan de orde is, dient te stellen en aannemelijk dient te maken.

In het derde lid van artikel 9b UR Awir wordt geregeld dat de Belastingdienst/Toeslagen de belanghebbende, indien de omstandigheden daartoe noodzaken, de gelegenheid zal bieden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van de door de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, voorgenomen beschikking tot vaststelling van de hardheidstegemoetkoming. Hiervan is in ieder geval sprake als het voorgenomen besluit afwijzing van het verzoek behelst.

In het vierde lid van artikel 9b UR Awir wordt geregeld dat indien de belanghebbende tijdig een bezwaarschrift heeft ingediend tegen de beschikking van de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, tot vaststelling van de hardheidstegemoetkoming, een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie advies zal uitbrengen over dit bezwaarschrift. In de regel zal de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, dit advies volgen bij het nemen van de beslissing op het bezwaar. Indien de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, beslist af te wijken van dit advies, wordt in die beslissing, conform artikel 7:13, zevende lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de reden voor die afwijking vermeld en wordt het advies met de beslissing meegezonden.

Artikel II (artikel III van de Regeling van de Staatssecretaris van Financiën van 30 december 2015 tot wijziging van enige uitvoeringsregelingen inzake de fiscaliteit, toeslagen en douane alsmede van de Wet op de accijns (Stcrt. 2015, 47716))

Artikel III van de Regeling van de Staatssecretaris van Financiën van 30 december 2015 tot wijziging van enige uitvoeringsregelingen inzake de fiscaliteit, toeslagen en douane alsmede van

de Wet op de accijns (Stcrt. 2015, 47716) vervalt omdat het zijn bestaansrecht verloren heeft. Bovendien verwijst genoemd artikel naar het vierde lid van artikel 9 UR Awir, welk lid met deze ministeriële regeling vervalt.

Artikel III (inwerkingtredingsbepaling)

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

De Staatssecretaris van Financiën,

Alexandra C. van Huffelen

CONCEPT